

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/49/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7211214809
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7211214809.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a sudcov JUDr. Ladislava Čakociho a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobcu ANTIK Telecom s.r.o., so sídlom v Košiciach, Čárskeho č. 10, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kerecman spoločnosť s ručením obmedzeným, so sídlom v Košiciach, Rázusova č. 1, proti žalovanej D. A. V., zastúpenej opatrovníkom E. I., zamestnankyňou Okresného súdu Košice II, o zaplatenie 214,16 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 21.10.2014 č.k. 36C/108/2012-168 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 100,- eur a zároveň súd vyslovil, že zmluvná podmienka o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 100,- eur za nevrátenie poskytnutého Set-Top Boxu podľa Zmluvy o zriadení a poskytovaní Verejnej telefónnej služby a zriadení a poskytovaní pripojenia k sieti Internet, je neprijateľná, a teda neplatná. Zároveň vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na nahradenie trov konania.

Týmto rozsudkom rozhodol súd prvého stupňa o peňažnom nároku žalobcu titulom zmluvnej pokuty.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že účastníci uzatvorili dňa 8.10.2009 Zmluvu o zriadení a poskytovaní pripojenia k sieti internet, zriadení a poskytovaní Verejnej telefónnej služby a zriadení služby Tango Digitálna Televízia. Na základe čl. 3 bodu 3 Všeobecných zmluvných podmienok bola žalovaná ako užívateľ povinná vrátiť poskytovateľovi všetky jeho zariadenia odovzdané pre účely poskytovania služby TDT v bezchybnom a funkčnom stave s nepoškodenou deštruktívnou nálepkou v prípadoch tam uvedených, t.j. ak zanikne zmluvný vzťah, sú splnené podmienky pre prerušenie poskytovania služby zo strany poskytovateľa, v prípade presťahovania na iné miesto, kde poskytovateľ nie je schopný poskytovať službu v dostačujúcej kvalite, zariadenia už nie je potrebné využívať pre využívanie služby a poskytovateľ vyzve užívateľa z tohto dôvodu na jeho vrátenie. V zmysle čl. 3 bod 4 Všeobecných zmluvných podmienok TDT je zákazník povinný riadne povinnosť podľa čl. 3 ods. 3 do troch pracovných dní odo dňa, keď nastane skutočnosť uvedená v čl. 3 bod 3. Podľa čl. 3 bodu 5 Všeobecných zmluvných podmienok TDT, ak účastník nevráti zariadenie v lehote podľa čl. 3 bod 4 alebo ak ho vráti, avšak poškodené alebo čo i len čiastočne nefunkčné alebo nadmerne opotrebované, je účastník povinný zaplatiť poskytovateľovi zmluvnú pokutu podľa tarify Tango digitálna televízia. Žalovaná potvrdila, že od žalobcu prevzala Set-Top Box a vzhľadom k tomu, že dňa 30.9.2010 podľa

názoru žalobcu boli splnené podmienky pre prerušenie poskytovania služby vznikla žalovanej povinnosť vrátiť Set-Top Box do 3.10.2010, avšak uvedenú povinnosť si žalovaná nespĺnila.

Na základe uvedených zistení a po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že nárok žalobcu na dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 100,- eur je neoprávnený, pretože takto dohodnutá zmluvná pokuta je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a teda je neplatná podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Neprijateľnosť tejto podmienky vyplýva zo skutočnosti, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa. K tomuto záveru súd dospel s ohľadom na skutočnosť, že predmetná zmluva a jej všeobecné podmienky obsahujú nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty jednostranne iba v neprospech žalovanej pre prípad porušenia jej zmluvných povinností, pričom pre prípad porušenia zmluvných povinností žalobcu neexistuje v zmluve žiadna sankcia v podobe zmluvnej pokuty v prospech žalovanej. Podľa názoru súdu neprijateľnosť zmluvnej pokuty vyplýva aj z ust. §53 ods. 3 písmeno k/ Občianskeho zákonníka, pretože zmluvnú pokutu za nevrátenie poskytnutého Set-Top Boxu včas (t.j. nie v lehote 3 dní od ukončenia zmluvy) vo výške 100,- eur súd nepovažuje za primerane vysokú sankciu spojenú s nespĺnením tejto povinnosti. Neprimeranosť tejto sankcie podľa názoru súdy vyplýva zo skutočnosti, že nárok na túto sankciu podľa jej obsahu vznikne vždy po márnom uplynutí trojdňovej lehoty na vrátenie poskytnutého Set-Top Boxu a to aj v prípade, že by spotrebiteľ vrátil poskytnutý Set-Top Box aj napríklad o jeden deň neskôr. Už jednodňové omeškanie spotrebiteľa s vrátením zariadenia spôsobuje nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, čo súd nepovažuje za primerane vysokú sankciu za nespĺnenie povinnosti spotrebiteľa. Ďalej bol súd toho názoru, že bez ohľadu na prijateľnosť zmluvných podmienok o zmluvnej pokute je tento nárok neoprávnený aj z dôvodu, že dohoda o zmluvnej pokute podľa znenia § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka musí mať písomnú formu, čo však v tomto prípade nebolo striktné dodržané. Písomná forma zmluvnej pokuty by bola dodržaná iba v prípade, ak by dohoda o nej bola obsiahnutá v dokumente podpísanom obidvoma zmluvnými stranami. Text Zmluvy zo dňa 8.10.2009 podpísaný obidvoma účastníkmi konania neobsahuje ustanovenia o zmluvnej pokute a Všeobecné podmienky pre poskytovanie služby retransmisie Tango Digitálna televízia a ani Tarifa Tango Digitálna Televízia nie sú žalovanou podpísané. Z uvedeného vyplýva, že žalobcom uplatnený nárok na zmluvnú pokutu je neoprávnený aj z dôvodu neplatnosti dohody o zmluvnej pokute podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože je v rozpore s ustanovením § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka. S poukazom na ust. § 153 ods. 4 Občianskeho zákonníka súd vo výroku rozsudku výslovne uviedol konkrétnu zmluvnú podmienku daného spotrebiteľského vzťahu, ktorá je neplatná, pretože práve na základe tejto neplatnosti nepriznal žalobcovi jeho nárok na uplatnenú zmluvnú pokutu.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na nahradenie trov konania, pretože obaja účastníci mali úspech iba čiastočný.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazá žalovanú zaplatiť mu sumu 100,- eur a uloží žalovanej povinnosť nahradiť mu trovy konania. V odvolaní uviedol, že je toho názoru, že dojednanie o zmluvnej pokute v zmysle čl. 3 bod. 5 Všeobecných zmluvných podmienok nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zmluva je uzatvorená v súlade so zákonnými ustanoveniami, je písaná zrozumiteľným, jasným štýlom a sú v nej presne definované práva a povinnosti zmluvných strán. Žalovaná bola oboznámená so svojimi povinnosťami a zároveň svojím podpisom na preberacom protokole potvrdila, že od žalobcu prevzala zariadenie Set-Top Box. Zmluvná pokuta bola dojednaná iba pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zákazníka spočívajúceho v nevrátení zariadenia STB. Súd prvého stupňa sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že poskytol žalovanej STB bezodplatne. Za tejto situácie bolo namieste pristúpiť k vyváženiu nerovnováhy v právach a povinnostiach spôsobenej v poskytnutí tejto výhody v prospech žalovanej, čo sa medzi účastníkmi dosiahlo práve tým, že si pre prípad nevrátenia dohodli zmluvnú pokutu. Nepriznanie nároku na zmluvnú pokutu v danom prípade spôsobuje nepomerne výhodnejšie postavenie pre žalovanú, ktorá síce svoju povinnosť porušila, no nenesie za to žiadne právne následky, v čom možno vidieť rozpor v princípe spravodlivosti. Dojednaná zmluvná pokuta nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, práve naopak je zachovaním spravodlivého vyváženia práv a povinností oboch účastníkov zmluvného vzťahu. Cieľom tohto dojednania zmluvnej pokuty nebolo vyjadriť náhradu „akéhosi nájomného“ s diferencovaním doby po ktorú žalovaná protiprávne STB u seba drží, resp. držala. Už prvý deň omeškania znamená preňho nemožnosť s predmetom svojho výlučného

vlastníctva nakladať. Dojednanie zmluvnej pokuty v uvedenom prípade slúži predovšetkým na ochranu jeho vlastníckeho práva. Dohodnutú zmluvnú pokutu považuje ako zaisťovací prostriedok pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti žalovanej.

K tvrdeniu, že nebola dodržaná príslušná forma zmluvnej pokuty vzhľadom na to, že Všeobecné zmluvné podmienky a ani Tarifa, ktorá upravuje zmluvnú pokutu nie sú žalovanou podpísané poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/221/2013-74. Má za to, že pokiaľ súd jeho nárok zamietol na zaplatenie zmluvnej pokuty pre absenciu písomnej formy jej dojednania, že písomnosť dojednania zmluvnej pokuty medzi účastníkmi konania bola zachovaná. Je tomu tak preto, pretože zákonom požadované predpoklady písomného právneho úkonu sú zachované pri dokumente, ktorého súčasťou sú Všeobecné zmluvné podmienky a Tarifa. Zmluvná pokuta dojednaná v čl. 3 Zmluvy spĺňa všetky náležitosti ust. § 544 a 545 Občianskeho zákonníka relevantnej dohody o zmluvnej pokute, t.j. zmluvná pokuta bola dohodnutá písomne a bol určený spôsob určenia jej výšky. Rozhodnutie o trovách konania považuje za nepreskúmateľné, ak súd pri rozhodovaní o trovách konania rozhodol s poukazom na znenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Na základe podaného odvolania odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zamietajúcom výroku a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ak dospel k záveru, že účastníkmi dohodnutá zmluvná pokuta je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, ktorý následne aj správne právne posúdil, ak žalobu ohľadom zaplatenia zmluvnej pokuty zamietol. Ani počas odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového ani právneho stavu, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K odvolaniu žalobcu je potrebné uviesť, že toto nemožno považovať za dôvodné, ak vychádza z názoru, že písomnosť dojednania zmluvnej pokuty medzi účastníkmi bola zachovaná.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu je účastník, ktorý túto povinnosť poruší zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať vždy písomnú formu, inak by bola neplatná (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), musí byť v nej určená výška pokuty alebo spôsob, akým sa určí, aby o tom v budúcnosti nevznikli pochybnosti.

V prípade dohody o zmluvnej pokute, obligačno-právne účinky zmluvy, vzhľadom na zákonom predpísanú písomnú formu nastanú až dňom jej podpísania oprávnenými osobami.

V prejednávanej veci podľa čl. 7 zmluvy zo dňa 8.10.2009 boli prílohou zmluvy všeobecné podmienky pre poskytovanie služieb retransmisie Tango Digitálna televízia. Podľa bodu 5 čl. 3 všeobecných zmluvných podmienok sa žalovaná zaviazala zaplatiť žalobcovi za poskytnuté telekomunikačné zariadenie cenu podľa tarify, ak mu ho nevráti včas. Podľa tarify Tango Digitálna televízia je zmluvná pokuta za nevrátenie Set-Top Boxu určená na sumu 100,00 eur. Žalovaná všeobecné podmienky a tarifu nepotvrdila svojim podpisom.

Podľa § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené.

Úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku obdobné ustanovenia ako v § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka neobsahuje, okrem ust. § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka v prípade poistnej zmluvy. Časť zmluvy uzavretej podľa Občianskeho zákonníka preto (okrem poistnej zmluvy), nemožno určiť iba odkazom na všeobecné obchodné podmienky.

Vzhľadom na horeuvedené, je preto zrejmé, že v ostatných prípadoch zmlúv uzavretých podľa Občianskeho zákonníka je vylúčené, aby sa všeobecné obchodné podmienky bez ďalšieho stali súčasťou zmluvy. Z toho preto plynie, že v prípade, pokiaľ zmluvné strany sa dohodnú na tom, že pre daný zmluvný vzťah sa budú aplikovať dojednania obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach, tieto sa nemôžu bez podpísania zmluvnými stranami stať súčasťou zmluvy, preto pre dodržanie podmienky písomnej formy zmluvy je nutné, aby takéto všeobecné obchodné podmienky boli účastníkmi zmluvného vzťahu podpísané. Podľa názoru odvolacieho súdu všeobecné obchodné podmienky sú súčasťou zmluvy, avšak iba v obchodných vzťahov podľa cit. ust. § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Pokiaľ ide o dojednania o zmluvnej pokute, keďže táto musí byť uzavretá v písomnej forme, je vylúčené, aby bola dojednaná vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré nie sú podpísané účastníkmi zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o zmluvu uzavretú podľa predpisov občianskeho práva. Z uvedeného dôvodu sa preto odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že písomná forma zmluvnej pokuty v prejednávanej veci účastníkmi dodržaná nebola.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalobcom uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd napadnutý rozsudok v zamietajúcom výroku podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správy potvrdil.

Výrok o trovách konania vychádza z ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na to, že úspešnej žalovanej v odvolacom konaní trovy nevznikli a žalobca v odvolacom konaní úspech nemal, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.